

СТАНОВИЩЕ

за дисертацията на Екатерина Атанасова Дамянова, на тема: „Тенденции за централизация на култа в Йерусалимския храм през втората половина на VIII в. пр. Хр. (археологическо и екзегетическо изследване)”, представена за защита за получаване на образователната и научна степен „Доктор”

Представената за защита пред научното жури дисертация, разработена в обем от 237 страници, е интердисциплинарно изследване върху проблеми за мястото, което Йерусалимския храм заема през втората половина на VIII в. пр. Хр. в политическия, социален и религиозен живот на Израил, и търси възможните предпоставки, които довеждат до засилване на тенденциите, при които от централно постепенно той се превръща в единствено светилище за вярващите в Господ. Основната цел на дисертанта е да анализира наличните съобщения и културни данни, свързани с Йерусалимския храм и неговия култ в годините на юдейския цар Езекия (727-698). Този въпрос изисква задълбочено да се познават както широката дискусия по очертания проблем, така и в тези рамки да се проследят възможностите за селективен подбор на най-важните становища. Голяма част от работата е посветена не толкова на цялостното и детайлизирано разглеждане на въпроса за историята на Йерусалимския храм, колкото на формулирането на тълкувателни изводи от създалата се ситуация при управлението на Езекия, описание на което се намира в библейския текст (4 Цар. гл. 18-20; Ис. гл. 36-39 и 2 Пар. Гл. 29-32). И Екатерина Дамянова демонстрира по безспорен начин тези познания в дисертационния труд, като същевременно отчита процесите на преодоляване на езическите тенденции и монотеистичното преодмисляне на култа чрез вярата в Господ.

Дисертацията е добре структурирана. Съдържанието ѝ обхваща три глави, които следват класическите изисквания за научно изследване на

определен научен проблем. Към тези глави се прибавят, увод, екскурс, заключение и ползвана литература. Приложенията включват писмени свидетелства, карти, схеми и изображения (10 на брой).

Първите две глави на дисертацията имат познавателен характер, демонстрират ерудиция, и се вписват напълно в логическото изложение на темата на дисертацията и поставените от нея задачи: Богословието на храма като основа за засилено влияние на Сионското светилище; изследване на възможните предпоставки, които засилват централизационните процеси; въпросът за Езекиевата реформа, нейното естество, възможна хронология и мащаби; девтеронимичната централизация на култа в Йерусалим в новозаветен контекст и нейното светоотеческо изяснение. Последната глава от дисертацията обаче разкрива в пълнота логиката на изследване на основния проблем. Особено Екскурсът („Развитие на девтеронимичната централизация от храмоцентризъм към месианизъм и Христоцентризъм”), който сред мен следва да се обособи като самостоятелна глава, както и анализа на резултатите от изследването, представляват научен интерес.

Докторантът е използвал съвременна методология на изследване на библейския текст изключително откъм неговата литературна страна, която обхваща широк спектър от подходи и методи за анализ на артефактите, включително и богословско тълкуване на текстовете, продиктувано не само от интерес към историята на Йерусалим, но и с оглед надисторическия момент, който поставя съдбата на града като част от спасителната история на човечеството. Изследователската методология и получените резултати са адекватни на теоретичните въпроси, които докторантът си поставя. Умението на Екатерина Дамянова да анализира и синтезира познанията от литературните източници, като ги използва по особено ползотворен начин за целите на дисертационното проучване – теоретично и емпирично - изявяват десертанта като сериозен изследовател.

Като имам предвид приносните моменти в дисертационния труд, неговите, научни достойнства, професионалното равнище, на което той е разработен, а също така и качествата на дисертанта, предлагам на Научното жури да присъди на Екатерина Атанасова Дамянова научната и образователна степен степен „Доктор”.

Написал становището:

доц. д-р Емил Трайчев Стоянов

17.07.2011г.

Дисертацията е добре структурирана. Съдържанието ѝ обхваща три глави, които следят класическите изисквания за научно изследване на